

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postáa szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 19.

Az aradi klub.

Szemere Miklós a minap a delegációban azt a kijelentést tette, hogy a magyar politikának keresnie kellene az értnekézést Románia vezérferfiaival, a helyett, hogy a nemzetiségi politikát feszegetjük. Rámutatott arra az érdekközösségre, a mely Magyarországot és Romániát összekapcsolja s ez alapon a harmonikus együttműködést ajánlotta.

Okos beszéd ez, csak egy a hibája. Az együttműködéshez két együttműködő kell s ugyan mi módon lehessen nekünk Romániával együttműködni, ha a szomszédnak egyáltalán nincs rá kedve? Így az okos beszédből csak naiv csevegés lett.

Csattanós válasz érkezett egyébként Szemere beszédjére Aradról, a hol magyarországi oláh politikusok és nempolitikusok megalakították az oláh nemzetiségi klubot. Az a kis klub valószínűleg nem Magyarország és Románia barátságos együttműködésén fog dolgozni, pedig ha valaki, hát a magyarországi oláh vezérlelőriak volnának hivatva a két állam közt a barátságos viszonyt létrehozni. Ha

azonban ők e helyett szeparálják magukat a magyarságtól és inkább nemzetiségi klubokat hoznak létre, hát akkor nekünk nehéz az együttműködésre még csak gondolni is.

Az aradi klubról az a hír, hogy Arad és Biharmegye oláhságát akarja szervezni. Ugyan mire szervezné, ha nem a nemzetiségi pártos lobogó alá? És ugyan mi más következése lehet ennek a szervezésnek, mint a most még békés lakosság gyűlölete a magyar állam, a magyar nemzet ellen? Kelevény támad az egészséges testen, nemzetiségi ügyek pattannak ki e békés vidékeken, és akkor mi hagyjuk abba a nemzetiségi izgatásokkal szemben a nemzeti önvédelmet s engedjük a kelevényt elhatalmasodni?

Nem a magyarság idézi fel a nemzetiségi viszályokat s nem mi csinálunk nemzetiségi politikát. A nemzetiségi politika a fajoknak egymás elleni izgatása, a nyelv szerinti elkülönülés, a szeparáció, az államegység megbontása. Ez az aradi klubban készül. A mit mi teszünk, az csak a jogtalan támadások jogos elhárítása, a béke és a rend megóvása, a nemzetiségi politikát ellensúlyozó nemzeti önvédelem.

Szemere intelmét először Aradon kel-

lene megérteni, aztán Bukarestben; Budapesté csak az utolsó szó lehet.

Vannak még józanul gondolkodó román polikusok Magyarországon, van még komoly figyelemre méltó román nyelvű ujságunk is. Az »Ungaria« c. napilap nemes idealizmussal küzd a magyarországi románság felvilágosításáért, a félrevezetőktől való megmentéséért. Az aradi klubhoz hiába fordul a magyar politika; forduljunk az Ungaria körül csoportosuló gardához: kezdjék meg Szemere eszméjének a gyakorlatba való kivitelét ők.

Ki az életbe, a politikai porondra azzal az eszmével, a mit az Ungaria képvisel. Hadd lássuk kikre hallgat a magyarországi oláhság: barátaira vagy félrevezetőire? A magyar politikának nem lenne kedvesebb látvány, mint az oláhság hazafiasságának, politikai érettségének manifesztálása, az Ungaria ideáljainak megvalósulásában.

A mig azonban azt olvassuk, hogy Aradon fényesen sikerült a szeparatistikus nemzetiségi klub megalakítása, ez a fényes siker egyenesen kötelességünké teszi a fokozott nemzeti önvédelmet. A magyar nemzeti önvédelmi politika sikerei egyedül képesek a pártos, szeparatistikus törekvések sikerének fényét kelően és alaposan elhomályosítani. *

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy kis Oroszország.

— Igaz történet. —

Egy ismerős családnál nem régen egy délcég, uri embert mutattak be nekem, kinek felépése, corect francia és német kiejtése mind járt elárulta, hogy disztinált, comme il faut emberrel van dolgom; megtudtam, hogy orosz lovas ezredes, a ki az Oroszországban uralkodó törvénytelen és önkény áldozata. Története oly érdekesnek tetszett előttem, hogy azt feljegyeztem.

Az orosz hadtestlovasságnak X-ben állomásozó ezred tisztje étkedje hangos a mulatózó zajától; az elfogyasztott pezsgő vigságra hangolta a tisztikart, pedig hát tulajdonképpen az est folyamán kifejezett szomorúságnak kelene továbbra is uralkodni, hiszen az ezredparancsnok bucsuestéje van, ki Moszkvába helyeztetett át. De hát: a pezsgőben is van igazság, nemcsak a borban, nem igen busznak az ezredparancsnok távoztán, bármennyire is tolerans volt ez. Kivételt egyetlen tiszt Kuzmukoff kapitány képez, kinek pezsgőtől kipirult arca sehogy sem derül fel, hanem fejét busan tenyerébe hajtva, a vele szemben ülő bucsuzó ezredesre folyton könnyes pillantáso-

kat vet s közben nagyokat sóhajt. Persze felköszöntőkben nem volt hiány, és mindenki magasztalta a távozó parancsnokban a humánus és művelt katonát.

Kuzmukoff kapitány is felállott, fátyolozott hangon cikornyázott, émelegően édes dichymnusba fogott, melyen nagyon meglátszott, hogy nagy kinnal be van tanulva. A fiatalabb tisztek, tisztos távolban a szónoktól, a hosszú asztal alsó végén összesúgtak a beszéd alatt és találgatták, kinek szellemi lerméke ezen beszéd; azt tudták, hogy a mint alig bir Kuzmukoff írni. ép oly kevéssé bir egy önálló, saját gondolattal. A szónok folyton kinosan, nagy cseppeket izzadva, akadozott és teljes belesülését elég sikeresen avval takarta, hogy görcsös zokogásba tört ki, mintha érzelmei fosztották volna meg szavaitól.

Reggelig tartott bucsuzkodás után a tisztikar kikísérte az ezredet a vasutra, a ki eddigi alantosainak élénk hálálkodásai és üdvözlései közt elutazott, a tisztek pedig az éjjel elmulasztott pihenést helyre hozandók, siettek otthonukba.

Kuzmukoff haza érve, bosszusan dobta le kardját és a reggeli toilettel foglalkozó feleségének oda szólt:

»Hála Istennek, ennek a komédiának is vége van; undorodom már ettől a szakadatlan

reánk tukmált európai tettetéstől; de hát sokat teszek meg érdekedben, hogy leghőbb vágyad; hogy őrnagyné lehess, teljesedjék. De félek, nem bírom ki már sokáig és keresztül viszem abbéli régi óhajomat, hogy itt hagyom a katonaságot. Kimondhatatlanul nehezemre esik ez a folytonos udvarlás, a csuszás-mászás a feljebbvalók előtt, és a társas összejöveteleknél a sok ivás.«

Felesége, egy már nem éppen vonzó külsejű, jó középkorban levő nő, idegesen felelt neki:

»Ugyan mit panaszkodol te? Hisz csakis én vagyok az áldozat, én nekem kell helyetted minden feladatot, a mely egy kis ész, műveltséget és ismeretet kíván, megoldani, hiszen te oly gyámoltalan vagy, hogy neveden kívül alig tudsz valamit írni. Az én katonai ismeretem, az én eszem működik helyetted, te csak iszol, társaság hiányában magadban is, így teljesen jogtalanul panaszkodol a kötelező ivás miatt. Nem mindennap le részegszel, s nem mindennap dürváskodol részeg állapotban velem? Előttem ne tessed magadat. Csak nekem van okom a panaszra, hogy ily korlátozott eszű férjem van, a kit csak az ő feljebbvalóival szemben gerinctelen puha háta és az én gyakori önfeláldozásom tudott a felszinen tartani.«

»Ugyan ne dicsőítsd magadat« válaszolt a

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni, hogy Színház-u. 4. szám alatt angol

férfi szabóüzletet nyitottam

és szolid árak mellett a legelegánsabb öltönyöket készítem. Levelező-lap meghívásra helyben és vidéken

dus angol minta gyűjteménnyel azonnal megjelenek, a n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve, vagyok

kiváló tisztelettel **KISS ISTVAN**, angol uriszabó Színház u. 4. (Adorján palota.)

Ingalom a katonai kérdések miatt.
A Ház folyosóján ma délelőtt bőségesen pertraktáltak a váratlanul homlokukra nyomuló katonai kérdéseket. Persze, nagyon sok eszme merül föl. Érdekeség dolgában nem utolsó ez:

Ha a hadvezetés megmarad követelése mellett és a létszám feltételét és az új felszereléseket fogja sürgetni, maradjon meg álláspontja mellett a többség is és mondja: hogy új felszerelést, ágyut fogyvert és újoncot csak annak a seregnek ad, amelynek magyar a vezényszava, magyar a zászlója, magyar a címere és magyar a jelvénye. És mivel bizonyos, hogy a legfelsőbb hadúrral ezáltal sem fog megegyezhetni arra nézve, hogy a közös hadseregben a vezényszó, a zászló, a címer, a jelvény magyar legyen, vigye át követelését a honvédségre. Jelentse ki, hogy megad minden szükséges anyagot pénzben és emberben egyaránt, de mivel követeléseiből nem engedhet és nem is akar engedni és mivel a hadúr sem akar legalább egyelőre a maga álláspontjából engedni, ennél fogva minden újabb áldozatot csak a honvédségnek hajlandó meghozni.

Ez a gondolat elég rokonszenyre talált. Ezzel két legyet vélnék ütni egy csapásra; megerősítik a honvédséget, mint par excellence magyar hadsereget, de ugyanakkor nem gyöngítik a monarchia hadseregét sem; mert hiszen a honvédség kiegészítő része a hadseregnek. A függetlenségi párt részéről hivatalosan megcáfolják a katonai kérdések fölvetésére vonatkozó híreket.

Szemere Miklós három beszéde. Szemere Miklósnak a delegációban tartott három hatásos beszéde külön kiadásban is megjelent. Az első a külügyekről szól. Másik beszédében a katonai nevelés jelenlegi állapotát ismerteti. A legtöbb külföldi állam előttünk jár ezen a téren. A céllovészet kapcsán megemlíti, hogy a nemzetközi céllovész-unióval érintkezést keresett, hogy Magyarország is képviselve legyen jövőben a nemzetközi matchekben. Harmadik beszédében a tengerészettel foglalkozik. A leg-

férj durván a te önfeláldozásaid nem kellemetlenek read nézve, minden cél nélkül is szívesen feláldozod te magadat, te már általuk megtalálod jutalmadat. Mintha nem ismernének hiúságnak is hizeleg.

Hlátlan és durva vagy, mint mindig; a te lelkületed nem is engedi sejteni, mily önmegvetést éreztem, midőn az öreg nálad is öregebb ezredesnek a szó szoros értelmében udvarolnom kellett, míg meghódítottam. Most ettől talán fel leszek mentve, mivel az új parancsnok nő; neked is jobb dolgod lesz, ha felesége parancsol valamit, könnyebben teljesítheted azt, mint az eddigi parancsnok narancsait. Hanem figyelmeztetlek, hogy most reakciónéve a legválságosabb idő, most fokozott igyekvéssel kell rajta lennünk, hogy az új parancsnok kegyét is megnyerjük, hiszen most jön a sor ránk, hogy órnagy légy, tehát minden áldozatot meg kell hoznunk.

Te persze már előre örülsz az áldozatnak, a mit hoznod kell. Hiszen tudjuk, hogy ő nő és hogy részrehajlatlan és szigorúan igazságos. Nem hiába nyerte kiképzését a német és francia hadseregben. Most azonban hagyj eludni, hogy az új parancsnok holnap megérkezéig rendbe jöjjenek, különben ismét megismerkedel lovagló vesszőmél.

Megvetéssel és szeszélyes durva lényre, ki korlátolt esze és részegeskedése miatt nem tudott becsülni, magára hagyta őt, tudva azt, hogy további beszéd által csak ülegeket szerezne magának.

Másnap nagy hajlongások közepette fogadják az új parancsnokot, kit szavak szerint örömtől dagadó kebellet vártak. Az arcok leg-

nagyobb bizalommal van tengerészeink vezetésére iránt, de miután gyarmatpolitikánk nincs, kontinentális állam vagyunk, így fényes hadi flottánk inkább reprezentatív szerepre van kárhoztatva. Ismerteti a külföldi próbálkozásokat a kormányozható léghajónak a hadi célokra való kihasználására.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.
Budapest, febr. 18.

Elnök: **Fusth Gyula,**
Elnöki előterjesztések
Uray Imre emlékéül örökíti meg a Ház jegyzőkönyvében. Néhány igen őszintén melegzővel méltatja Uray munkásságát az elnök, mire helyeselve veszi tudomásul az elhunyt emlékeinek megörökítését.

Az elnök jelenti továbbá, hogy **Baross** Justina I. mondott mandátumáról. Egyszermind felhatalmazást kér a Hávtól a megüresedett kerületekben a választások kiírására. Jelentést tesz még az elnök az újonnan megválasztott Hajnos és Gyeluvics Gerő képviselők mandátumáról. A mandátumokat kiadták az állandó igazoló bizottsághoz. Nagy Dezső ellen összeférhetetlenséget jelentettek be, mivel azonban az összeférhetetlenséget bejelentő kérvény hiányosan volt felszerelve a bejelentésfelet napirendre tértek. Néhány érdekes kérvény beérkezett referál még az elnök.

Szeged város kéri a március 15-ek törvénybe iktatását. Hontmegye a magyar gyártmányok törvényes védelmét sürgeti. Fehér, Moson és Sopronmegye a városok részére kívánja a fogyasztási adókból befutó jövedelmeket kiadni; Pestmegye a tőzsdének és a szerencse játékok tultengésének korlátozását sürgeti. Brassómege Arpád fejedelem emlékét óhajtana máltöbb módon megörökíteni. Végre Beregmegye Dalmácia visszacsatolását sürgeti.

szeretettel méltóbb kifejezést vették fel, és az üdvözlő beszédben a számok európai mintára hangszulozta, hogy az ezred végtelenül boldog, hogy ily művelt és a mellett jó parancsnokot kap. Legmélyebben hajolt Kuzmokoff, legmosolygósabb arca Kuzmokoff kapitánynak volt, ennek volt a tisztelet külső kifejezése a legfényesebb csizmája, a mit nem mulasztott el figogatni, s ez nyujtotta át az óriás virágcsokrot a parancsnok nejeinek; a kultúra u. i. már Oroszországban is megköveteli a gyengéd figyelmességnek a kedves jelét, és Kuzmokoff volt az a ki az érkezett ezredesnek sárcipőit sajátkezüleg vitte a kocsiába.

Folkov ezredes, az új parancsnok, rövid idő múlva kiismerte tisztjeit és bámulattal vette észre, hogy Kuzmokoff kapitányban bőbeszédősége mellett hihetetlen szellemi szegénység, nehéz felfogás, e mellett ravaszkodás rejlik; hamar reagált, hogy ezen tiszt az értelmiségnek lehető legalacsonyabb fokán áll, s hogy ez általa előszeretettel provokált érzemcsene alapját nagy erőlködéssel előre betanult tárgyképezte, viselkedése pedig mindinkább meggyőzte az ezredest arról, hogy még csak hírmális egyénnel sincs dolga. Rejtély volt előtte, midőn uton tndta magát ezen egyén a kapitányi rangig felküzdeni. Több oldalú megfigyelés után meggyőződött az ezredes arról, hogy Kuzmokoff még a régi társai mellett is csak sem áll, s hogy még alantosai sem veszik őt komolyan.

Egy idő múlva Kuzmokoff kapitányéknál ismét megjelent az ezredes tiszteletére melynek folyamán a házigazda az ezredest egy mellékszobába hívta, hogy ott Franciaországból

A Ház úgy határoz, hogy a kérvényeket adják ki a kérvényi bizottságnak.

Majd rátérnek a napirendre.

Hódv Gyula előadó a könyvtári bizottság jelentését olvassa. A képviselőház vásárolt jócskán új műveket; — de, mit ér, mindaz ha a képviselő urak oly keveset olvasnak. Mindazonáltal szó van a jelentésben még arról is, hogy mennyi könyv került ki a könyvtárból, amelyek vissza soha többé nem kerültek. Ugy látszik mégis csak kedvelik a képviselő urak a könyvet. Ugy látszik. Ebbe aztán a Ház is megnyugodott és a könyvtári bizottság jelentését némán tudomásul vette.

Zakariás János és **Nehrebeczky György** a kérvényi bizottság előadói referálnak azután a kérvényi bizottság határozatairól.

Egy csoport hazafias érzelmű vármegyénk március idusát és október 6-ikát gyásznapunkat törvénybe iktatott nemzeti ünneppé kívánja tenni. E felett a Ház úgy határoz, hogy pártolólág kifogják a közoktatási miniszternek. A kereskedelemügyi miniszternek pártolólág adták ki Solyom Trencsén és Sopronmegye kérését, hogy a magyar iparcikkek védelmére állapítsanak meg sürgősen egységes védőjegyet. A progresszív adórendszer behozatalát is pártolja a Ház és a felterjesztett kívánalmaknak az adóreform tárgyalásokat kíván eléget tenni.

Somogy megye tenni kíván valamit az egy gyermek rendszer megszüntetése dolgában. A Ház is sürgősen akar intézkedni ebben a szomorú dologban.

Önálló magyar nemzeti görögkeleti egyházat kíván néhány vármegyénk. A Ház a kérést a kormány figyelmébe ajánlja.

Szinte egyhangulag kívánják vármegyénk a magyar büntetőtörvény hatályának a tényleges szolgálatban álló katonákra való kiterjesztését. Ez a modern törekvés mennyi anomáliának vetne véget. A Ház maga is belátta ezt és kiadták pártolólág a kormánynak.

érkezett holmikát mulasson be neki; mialatt ezek mutogatásával volt elfoglalva, bejött a házi asszony is, aki azután maga mutogatta az érkezett lárgyakat, a férj pedig távozott.

Nem is képzeled ezredes ur — kezdte egyszerre a házi asszony — mily örömmel vagyunk eltelve ezredes ur ide jövele által; magamról nem is beszélek, bár okom lett volna a panasza addig, mert az előbbi parancsnok illemtelenül viselkedett velem szemben, képviselje csak megcsipkedett egy alkalommal. Kézére ütöttem s ettől fogva a volt ezredparancsnok szegény, szorgalmas férjemen töltötte boszuját; semmi sem volt jó azon időtől fogva, a mit csinált, pedig dolgozatai mindig a legjobbak voltak.

Ez az ezredes, néhány pillanatnál némáratette; felháborodását, hogy egy tiszt ily eszközökkel hizelegi be magát nálá leküzdve, összezsédelte magát.

Hirből ismerem ezt asszonyom, miot szellemes, tréfás és vigkedélyű hölgyet; örülök, hogy jelen tréfájánál volt szives a hallottakat bebizonyítani. Parancsolni nem fogok csak kérni, engedje meg, hogy szívesen látogjam és mindjárt kérem: legyen szives a hát nyujtani, hogy visszavezessen a társaságba, nehogy kétünk távolléte gyánura szolgáltaison okot; tisztességes gondolkozással nem tudom őszeregettetni, hogy egy ur ott bár alantul gyánuba hozzak.

Ezzel udvariasan karonfogva a háziasszonyt a társaságba vezette, mely suttogva már is felülük tudakozódott.

Folkov ezredesnek nagy önuralmába került, hogy ellenszenvét el ne árulja, tisztában

Gyönyörű gondolatot kíván megvalósítani néhány megye, amikor a halálbüntetés eltörlését kívánja.

Nemes intenciót kíván megvalósítani az a kérvény, amely a pálinka méréseket és korcsmákat vasárnap be akarja zárni. Ezt a kérvényt is pártolja a Ház és kormány figyelmébe ajánlja.

A kivándorlás szomorú kérdése nagy mértékben toglalkoztatja a vármegyéket. Megnyugtató jelensége, mert jele ez annak, hogy most már végre komolyan és megfelelő helyen igyekeznek megszüntetni az ország eme vérvesztését. Városok és vármegyék szinte egyhangúlag követelnek kormány-intézkedést a kivándorlás megszüntetésére.

A Ház is lehető sűrűn kívánja ezt a kérdést megoldani, a belügyminisztertől intézkedést kíván.

Volt még néhány kisebb jelentőségű kérvény, amelyeket szintén pártolólólag terjesztettek fel a kormányhoz.

A kérvényi bizottság jelentése után tíz perc szünet következett.

Szünet után.

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter: Kéri a Házat, hogy Bozóky Árpád interpellációjára holnap válaszolhasson, amikor remélhetőleg az interpelláló is jelen lesz.

Mezőfi Vilmos: A házbéruzsora megakadályozása tárgyában nyújt be interpellációt. Sok igazságo mond el, kár azonban, hogy túlzottan egyoldalú szociálista világlátásba helyezi a tényleg grasszáló házbéruzsorát. Éles megjegyzéseit azért néha ellentmondással is fogadják. Kéri a kormányt tegyen valami intézkedést ennek a szomorú bajnak a megállítására.

Utána **Veres József** interpellál a belügyminiszterhez, hogy mozdítsa elő a községi takarékpénztárak alapítását megfelelő törvényhozási intézkedésekkel.

Az ülést háromnegyed egykor bezárják.

Legközelebbi ülés holnap d. e. 10 órakor.

volt most már, minek köszönhette Kuzmokoff kapitány existenciáját. Fokozta ellenszenét, midőn úgy látszott, hogy Kuzmokoffné a visszautasítás szegényét nem is érezte, hanem tolatkodó szolgálatakkészséggel most az ezredes nevének tett kisebb-nagyobb szívességet és különféle híreket kezdett hordani.

Nagyon természetes, hogy Falkov ezredes minduntalan újból meggyőződve Kuzmokoff kapitány értelmiségének hiányáról, most már még kevésbé tarthatta méltónak őt az előléptetésre s így rövidesen nyugdíjba akarta küldeni, ámdé nem számolt avval, hogy Oroszországban nem képesség, nem érdem kell, a mint azt az európai kultur állambeli hadseregekben látta és tapasztalta, hanem protekció, ezt pedig Kuzmokoff meg tudta magának szerezni, s a dolog vége az lett, hogy nem Kuzmokoff kapitány, hanem Falkov ezredest küldötték nyugdíjba. A nyugdíjaztatás okát nem is közölték vele.

Ügyének igazságos voltáról meggyőződve az atyuka, a cár elé kérte azt terjeszteni, de hát Oroszországban rövidesen végeznek az emberekkel: tudtára adtak annyit, hogy ő a lovagiasság ellen vétett, midőn egy alantósának nevével udvariatlanul bánt, és értésére adták, hogy jó lesz ezen dolga fölött szépen napirendre térni. Hogy minő aknamunkákat folytattak ellene, minő hazugságokat és rágalmatokat koholtak ellene, s hogy ki volt azon magas állású, jószívű uri ember, a ki Kuzmokoffot vele szemben diadalra vitte: azt nem sikerült megtudni.

Midőn pedig egy alkalommal ezen hallatlan

A Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülése.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara február 19-én tartotta az évben első teljes ülést, Huzella Gyula elnöklété alatt. Tudomásul vették az elnök közléseit s az elnöki tanács által tett intézkedéseket, valamint a titkár és pénztárnok jelentéseit.

A kereskedelmi miniszter a kamara 1908. évi költségvetését észrevétel nélkül jóváhagyta s az illeték-kulcsot az évre is öt százalékban állapította meg. A teljes ülés tudomásul vette a miniszter leiratát.

Bertsey lemondása.

Bertsey György a kamara alapítása óta beltagja és az iparos osztály elnöke, megrongált egészsége miatt az osztályelnökségről, sőt a kamarai tagságról is lemondott. A lemondást annak idején az elnöki tanács sajnálattal vette tudomásul.

Dr **Sarkadi Lajos** meleg szavakban méltatta Bertsey működését, buzgalmát. Indítványozta, hogy érdemeit jegyzőkönyvbe iktassák.

Óváry Lajos az iparos-osztály tagjai sajnálatának ad kifejezést Bertsey távozása felett, aki egész életét az ipar ügyének szentelte. Indítványozza, hogy a lemondást sajnálattal vegyék tudomásul.

Schwartz Antal Bertsey mélyre ható tevékenységét méltatja. Indítványozza, hogy ha az alelnöksérről való lemondást elfogadják is, mint kamarai tagot továbbra is hagyják meg.

Óváry Lajos kijelenti, hogy ha egy szikra remény volna arra, hogy Bertsey szándékát megmánsítja, első sorban ők nem engednék eltávozni; de tudják, hogy a lemondás visszavonására nem lehet bírni.

Huzella Gyula elnök szintén sajnálatát fejezte ki a lemondás felett.

A teljes ülés elfogadta a lemondást s Bertsey György távozása felett sajnálkozását fejezve ki, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja.

Erőndelte továbbá a teljes ülés, hogy Széles Lajos halálával és Bertsey lemondásával megüresedett két kamarai beltagsági helyre a két legtöbb szavazatot kapott póttagokat hívják be, s utasította az elnökséget, hogy az iparososztály elnöki helyének betöltése iránt intézkedjék.

A kereskedelmi miniszter a vasuti kocsi-

hiány tárgyában küldött leiratát tudomásul vették; a miniszter rámutat, hogy a kocsihiány az előbbi kormányok indolenciájából állott elő, mert a szükséges beruházásokat nem eszközöltették. A kormány a legmesszebbmenő intézkedéseket tette, hogy a forgalmi zavarok a jövőben ne ismétlődhessenek.

A kereskedelmi osztály a volt kereskedelmi kóroda egyesület vagyona felett akként intézkedett, hogy a 20,000 kronát tevő összeget örök alapítványként a kamara részére adja, azon kikötéssel, hogy az évi 900 koronában megállapított kamatösszeg felét kereskedelmi alkalmazott gyereke részére a felső kereskedelmi iskolában tandijra, más k. fele részét pedig megszorult kereskedő alkalmazottak segélyére fordítják. A kereskedelmi osztály határozatát tudomásul vette a teljes ülés.

A kereskedelemügyi miniszter értesítette a kamarát, hogy az iparos segédek továbbképző tanfolyamát fejleszteni szándékozik s a technológiai iparmúzeum igazgatóságát is utasította ilyen irányban. Az iparos osztály javaslatához képest a teljes ülés a miniszter leiratát tudomásul vette.

Az ácsipar érdekeinek az új ipartörvényben leendő megvédését célzó átiratát a soproni társkamara kiadta az elnökségnek, hogy az új ipartörvényre adandó véleményét azt vegye figyelembe.

Napirendre tértek a tulipán szövettség magyar védő egyesületnek nemzeti vásár rendezésére vonatkozó átirata felett.

A kereskedelmi miniszternek az ipari minőség jogi oltalma és azok lajstromozása tárgyában küldött leiratát az elnökségnek adta ki, megfelelő alkalmazás céljából.

A kolozsvári kamarának a telefon előfizetők névjegyzékének pontosabb, a lakást is feltüntető összeállítására tárgyában pártolás céljából megküldött felirat felett a teljes ülés napirendre tárt.

Eppen így napirendre tértek a kolozsvári társkamara felterjesztése a felett a dohány és szivarárak külső sötét vagy ávilágos jelzésének eltörlése tárgyában.

Az adóörvény-javaslatok ügyében a magyar városok által Budapesten február 26-án tartandó országos értekezletre a kamara képviselőiben Huzella Gyula elnököt, dr. Hóváryi Géza beltagot és dr. Sarkadi Lajos titkárát küldték ki.

A kassai társkamara átiratban felhívta a kamara figyelmét a Vacuum Oil Company amerikai petroleum vállalat üzemeltetői, melyek a közvetítő kereskedelem és a hazai petroleumfinnyítókat érdekeit assák alá s felhívja a kamarákat a testvérekamara, hogy kereskedőink érdekét védjék meg. Az átirat felett napirendre tértek.

Hosszabb ideig igénybe vette a teljes ülés figyelmét az új adóörvényjavaslat.

Dr **Sarkadi Lajos** titkár ismertette a többi társkamaraik nevében is általa kidolgozott felterjesztést, melyben kimutatta az új adójavaslat előnyeit s rámutatott azokra a hátrányokra, amelyek a javaslat törvénynyé válása esetén abból az iparra és kereskedelemre háramlanék.

A teljes ülés a felterjesztést tudomásul vette s megbizta a kamara kiküldöttjeit, hogy abban foglaltak érdekeiben járjanak el Budapesten február 26-án tartandó értekezleten.

A gyáriparosok orsz. szövetségének nagyváradi fiókja megkeresést intézett a kamarához, hogy feliratban kérje a minisztert miszerint a gyáralapításoknál Nagyváradra terelje az alapítók figyelmét. A kamara a kérelemnek eleget tesz.

Az ülés este 6 óra tájban ért véget.

Rablótámadás az országuton.

Közbiztonsági állapotainkról nem valami fényes képet ad az alábbi eset, mely jelenleg a beéli cs-ndőrséget foglalkoztatja. A korai alkonyatkor az országuton három felfegyverkezett ember utját állta egy árukkal megrakott szekérnek és csupán a szekéren ülők lélekjelenlé-

tének tulajdonítható, hogy komolyabb következményei nem lehetnek.

Az esetről beéli tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnapelőtt este Salamon Herman beéli fűszerkereskedő 600 koronával küldte be kocsisát és inasát Nagyváradra, hogy itt árukat vásároljanak. Az időt vásárlással töltötték el s a déli órákban indultak vissza Beélbe. A rossz idő és ut, de meg a megterhelt kocsi miatt is csak nehezen tudtak haladni a lovak.

Hét órákor már teljesen sötétség uralkodott s e miatt még inkább kellett lassítani a menetelést, mely a tenke—less—beéli utvonalon vezetett. A szekéren ülő inas szépegett a sötétben, mert ettől az utvonaltól különösen félnek az utasok. A szekér e közben a hosszúsági részen haladt.

Az országút mellett széles mély árok húzódik el mindkét oldalon. A kereskedő inas különösen ezt kísérte figyelemmel, mert valami balesetjelme volt. A fiu aggódása tényleg nem volt alaptalan, mert amint a kocsi a hosszúsági ut végén haladt az országút árkából három férfi ugrott a kocsi elé.

A férfiak közül egy a lovak zabláját ragadta meg, mire azok ágaskodni kezdtek, de nem állottak meg. A másik két férfi ekkor a szekér felé közeledett, hogy a rajta ülőket támadja meg. A lovakat hajtó kocsis nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem erősebben csapkodott a lovak közé.

A két ember ekkor a szekértől pár lépésre állott s várták, hogy társuk a lovakat megtekezhesse. Ez már-már sikerült is neki, mikor a kocsis revolvért rántott elő s azzal a két ember felé lött. A kocsis váratlan fellépése meglepte a támadókat, akik meghátráltak. A harmadik azonban még mindég rángatta a lovak zabláját.

A kocsis harmadszor is lött és pedig a lovak mellett lévő támadóra. A golyó harmadszor sem talált. A lövöldözéstől azonban a lovak megvadulva, feltartóztatójuknak kezéből kitépték a zablát s vad futással ragadták magukkal a szekeret.

A támadók még egy ideig futottak a szekér után azonban azt nem tudták elérni.

A lovak egész hazáig száguldtak a szekérrel. Az áruknak, kocsisnak és az inasnak semmibajuk sem lett. A szekér a nagy rángatás következtében megsérült ugyan, de ez is jelentéktelenül.

Az esetről még az est folyamán jelentést tettek a beéli csendőrségnek, mely megindította a nyomozást, ami ezideig még nem vezetett eredményre. Erős a gyanu, hogy a szekér kirablását cigányok akarták elkövetni. A nyomozást nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy sem a kocsis, sem az inas nem tudnak nyújtani semmiféle felvilágosítást a támadók kinézésére vonatkozólag, mert a sötétségben csak alakjaik látszóttak.

A beéli csendőrség bizik abban, hogy munkája eredménnyel fog végződni.

UJDONSÁGOK.

* Várady Árpád püspök kitüntetése.

Mint a Pol. Ért. jelenti, a király Várady L. Árpád szebenikói címzetes püspök, miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium római katolikus vallásügyi referensének, egyházi téren szerzett érdemei elismeré-

seül, a Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal adományozta.

* A megyebizottsági tagválasztások.

A múlt év október 24-én megtartott megyebizottsági tagválasztások közül igen sokat megfélebbezték. Ezekkel a felebbezésekkel a megye bíráló választmánya nemrégben foglalkozott s a Kerekes Elek által benyújtott felebbezést elutasította. Kerekes ugyanis Tóth Dezső, dr. Mártonffy Bogdán, dr. Ertsey Péter, Lázár Aurél, dr. Dézsi Géza, Jancsó Dezső, Markovits Károly, Márkus László, Papp Coriolán, ifj. Miskolczy Imre megválasztatása ellen adott be felebbezést azon az alapon, hogy a megválasztott egyének a megye területén nem bírnak ingatlannal és így nem is választhatók meg. A bíráló választmány a felebbezést elutasította oly indoklással, hogy Kerekes felebbezésében felhozott indokokat maguk a megválasztott egyének cáfolhatják meg legjobban, erre tehát ő nem köteles kiterjeszkedni.

* **Tisztujtás a városnál.** Nagyvárad városánál az általános tisztujtás március hó 26-án, délelőtt 9 órákor lesz. Összesen 26 állásra van kiírva a pályázat. A pályázati kérvények március hó 20-ig a főispánhoz nyújtandók be.

* **Főszolgabírók ünneplése.** A központi járás községeinek előljárói ma délelőtt fogják üdvözölni Nagy Márton főszolgabíróat abból az alkalomból, hogy a tisztujtáson ismét megválasztott. Az előljárók az üdvözlés után Nagy Márton tiszteletére bankettet rendeznek a Széchényi-szállodában. Ugyanekkor fog bucsuzni Bige György tb. főszolgabíró is, aki nyugalmába vonult. Tenkei tudósítónk jelentése szerint Fráter Emil tiszteletére tegnap tartott a járás tisztikara bankettet, melyen számos pohárköszöntő hangzott el az új főszolgabíróra.

* **Fegyvergyakorlat.** A közös hadügyminiszter már intézkedett a tartalékos tisztek, hadapródok, hadapródjelöltek és a többi tartalékosok és póttartalékosok ez idei fegyvergyakorlat teljesítése végett. Ennek következtében a behívottak kötelesek polgári viszonyaikat akként berendezni, hogy a gyakorlaton résztvehessenek. A tartalék azon tisztjei és legényei, kik a fegyvergyakorlatot, mint motoros kerékpár küldöncök, vagy mint kerékpárosok felsőbb parancsnokságoknál saját motorukkal letölteni óhajtanák, azt február hó végéig a hadkiegészítési kerületparancsnokságnak jelentésük be. Ezen írásbeli vagy szóbeli jelentésben a gépkocsi mintája és képessége részletezendő; a személy gépkocsinál még bejelentendő, vajjon a magukkal hozandó vezető (chauffer) a hadsereg, vagy a honvédség tartalék állományába tartozik-e. A motorvezetők és gépkocsik szállításköltségeit ugyint a motorvezetők ellátását a katonai kincstár fedezi; használásért minden használati napért egy gépkocsi 30 koronával, egy motorkerékpár 6 koronával lesz kárpótolva.

* **Tömeges felebbezések.** Nagyvárad város új építkezési szabályrendelete egész sereg felebbezéssel kerül a miniszter elé. Tegnap újból három felebbezés érkezett be. Az építő iparos szövetkezet törvényhatósági tagjai azokat a szakaszokat felebbezték, melyek az építő iparosok érdekei sértik. A másik két felebbezést Weiszlovits Gyula és Weiszlovits Emil, továbbá Király Zsigmond adták be.

* Nem engedélyezi a miniszter.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a múlt év november havában elhatározta, hogy a községi iskoláknál a 42 rendes tanerőn kívül még 12 új állást szervez, továbbá Winkler Lajos közs. polg. iskolai igazgatónak és Beles-

nay Antal énektanítónak évi 600—600 korona személyes pótlékor ad, s Szűcs Izsó iparos-tanociskolai igazgatónak fizetése kiegészítésére államsegélyt kér. A miniszter az állások szervezésére vonatkozó részét a határozatnak jóvá hagyta, a személyi pótlékokat azonban nem engedélyezte s a kért államsegélyt megtagadta.

* **Vasad a munkáslakásokért.** Vasad község képviselő testülete legutóbb tartott közgyűlésén kimondotta, hogy a földmivelésügyi miniszter legutóbbi körrendelete értelmében csatlakozik azokhoz a községekhez, melyek gazdasági munkáslakásokat szándékoznak létesíteni. Vasad összesen 52 ilyen lakást lesz hajlandó építeni és ennek kivételére végett kéri a földmivelésügyi miniszternek megígért támogatását.

* **Elveszett váltó.** A törvényszék pertárból eltűnt 9000 koronás váltó még mindég nem került elő, dacára annak, hogy feltalálására a legzélesebb körű kutatást tartották meg. Dr. Porumb Násztor tegnap egy nagyváradai hírlapírónak kijelentette, hogy a látszólag ellene van ugyan, de teljesen ártatlannak mondja magát. Mivel pedig gyanúsításoknak van kitéve az ügyvédi kamaránál megkérte maga ellen a fegyelmi eljárás megindítását. Kijelentése szerint legutóbb január 21-én volt az ő kezében az akta csomó és akkor még meg volt a kérdéses váltó, erre határozottan emlékszik. Legutóbb a múlt héten kedden tényleg volt a pertárban, azonban ekkor csak kezébe vette a percsomót és átadta irnokának, aki abból másolt. Hogy ekkor az iratok között volt-e a váltó nem tudja. A királyi ügyészség tegnap elrendelte a nyomozati eljárás megindítását.

* **A Berettyó kiöntött.** Az olvadás — mondhatni — egyszerre vette kezdetét mindent. Mint előre látható volt, az áradások nem maradtak el. Tegnap margittai tudósítónk jelentette, hogy a környéken a Berettyó kiöntött s víz alá borította a réteket. A Berettyó normális viszonyok között 45 centiméter szokott lenni, most azonban a 118-at is túlhaladta. Házakban ez ideig kár nem történt. Az előöntött területek mind pihenő földek s így a védmunkálatok foganatosítása nem szükséges, annál is inkább, mert nincs kilátás arra, hogy nagyobb károkat idézhessen elő a víz.

* **Szemétdomb az utca közepén.** Az utcák tisztántartására — úgy látszik — nem nagy gondot fordítanak az illetékesek, mert sok utca inkább mondható szemétkerakodó-telepnek, mint utcának. Ezek közé a nem is igen ritka szemetes utcák közé tartozik Bethlen-utca is. Az utca maga csupa sár, mely az embernek minduntalan utját állja. Ez azonban különösen most nem is volna olyan feltűnő, ha az utca alsó végén, mely egy másik utcába vezet, nem egy hatalmas terjedelmű szemétdomb képezné az utca határát. Itt ugyanis egy kisebb tér van, melyen naptényes időben gyerekek szoktak bigézni, most azonban gyaluforgács, ágyszalma, korom, szóval az utca lakóinak háziszeméteje diszeleg. Ez az állapot ott botrány és igen nagy felületességre vall annak a megtűrése.

* **Gyorsíróverseny Nagyváradon.** A Nagyvárad Gyorsíró Egyesület vezetősége az ez év folyamán városunkban rendezendő országos gyorsíró versenyről való előkészítés céljából elhatározta, hogy a helybeli gyorsírók számára gyakorló órákat tart. Ezeket a gyakorló órákon résztvehet minden nagyváradai gyorsíró. A beiratkozók kiképzést nyerne a vita-gyorsírásból s akik evvel már tisztában vannak, oktatást nyerne a legmagasabb fokú gyorsírásból is. Emellett pedig állandóan lesznek a versenyírásához hasonló gyakorlatok is tartva. A tanfo-

lyam ingyenes s jelentkezni lehet Reményi Géza gyorsírástanárnál (Szinház-utca 4.)

*** Megnyílik az Edison-szinház.** Hosszas munka után, habár közben kis asztalos-sztrájkjal is kellett küzdeni, betejték az Edinson mozgófénykép színház építkezését. A nagy munkán csak az utolsó simitásokat végzik. Az elegáns berendezés a télkertben és a nézőtérben is elkészült, mindössze a portálé feliratait kellett ideiglenesen ellátni, amennyiben a bejáró lényét emelő óriás üvegtáblák még nem érkeztek meg Belgiumból. Egy hét múlva azonban a portálé is teljes díszében fog állni. Az Edinson színház igazgatósága a megnyitást szombatra, a hó 22-ére tűzte ki. Mondanunk sem kell, hogy a vezetőség rendkívül szenzáció, meglepő érdekességű műorról gondoskodott, amennyiben a célja is az, hogy állandóan kivételesen érdekes mozgófényképet mutasson be a közönségnek. A képeket a kabaret muzsika fogja kísélni: zongora és dob. Az Edinson színház számára máris számos előkelő nagyvárad-i cég adott fel vetítő reklámokat, melyeket izléses kivitelben állítanak a közönség elé. Az Edinson színház pénteken tartja a főpróbáját a sajtó képviselői előtt.

*** Cigány háboru.** Beéli tudósítónk jelenti telefonon az alábbi esetet. Lakatos Mikuláj beéli sátoros cigány a hosszú telet arra használta fel, hogy feleséget választott magának a kislakai vajda leánytáborából. Minekutána megrögtént a leány választás Lakatos ilju barna nejét Beélbe vitte haza és tulajdonképpen itt kezdődött a lakadalom A cigányvilág apraja-nagyja mulatott illetőleg ivott. A nagy muri csillapodtával a vidám hangulatot egyszerre a gyűlölet a veszekedés hangja váltotta fel s az imént még békésen mulató tábor két részre oszlott. Harcias kedvben volt mindenki. Előkerültek a réz fokosok, ólmos végű botok és a balták. A két rész összecsapott állati vadsággal. Csakhamar a sebesültek segítségért való éktelen sivatása hasította át a levegőt, mire a csendőrök is figyelmesek lettek s kivonultak a harcterre. Ekkor már hat ember feküdt vérbe fagyva a cigány táborban. A csendőrök 12 embert letartóztattak A megsebesült hat cigány életéhez kevés remény van oly súlyos a sérülésük.

*** Botrány egy templomban.** Élesdi tudósítónk jelenti, hogy karácsony másodnapján a kisháródi görögkatholikus templomba Mermezse Tógyer többedmagával ment be és ott általános megbotránykoztatást keltő módon viselkedtek. A jeles férfiak templom előtt előbb alaposan beszézeltek s ilyen állapotban idézték elő a botrányt, ami miatt feljelentették őket az élesdi járásbírósnál, mely a feljelentett egyéneket tegnap egyenkint 10—10 napi elzárásra ítélte.

*** Jótékony adományok.** A Biharmegyei Takarékpénztár a múlt évi nyereségéből a Sztaroveszky gyermekórháznak 200 koronát, a városi árvaháznak pedig 150 koronát adományozott.

*** Szicíliai halászat.** Az Uránia mozgófénykép-színházban tegnap mutatták be a párisi kinematográfok legújabb csodaképét, legnagyobb szenzációját, a »Szicíliai halászat« című képet, amely nagyszerű hatást gyakorolt az Uránia közönségére. A többi új képek szintén pompásak. Kacagtató, pajkos bohózat a »Féltékeny férj«, amely groteszk ötleteivel viharos kacajokat váltott ki a közönségből. A »Tu ipánok« című színes varázsképp különösen az urhölgyek tetszését nyerte meg poétikus részleteivel. Az Uránia új műsora tehát ismét tökéletes sikert aratott.

*** Nagyszabású képkeretkezési vállalat** *Szicília Tivadar üvegkereskedésében*

Kossuth-utca 2. (volt Blum-féle üzlet) kívánatra képkeretkezések azonnal is elkészíttetnek. A leg-egyszerűbbtől a legdíszesebbig. Olcsó árban.

Halló! *A jó egészségre az embernek szüksége van, éppen azért rossz időben!* Tessék a 605. sz. telefonon szólni és minden legkisebb megrendelést elintéz és a házhoz szállít a legnagyobb pontossággal *Petrovics Mihály* fűszer-és csemege-kereskedő Nagyvárad, Főutca, Kugler (Gerbeaud) egyedüli főraktárosa.

TANÜGY.

A biharpüspöki háziipartanfolyam berekesztése.

A Biharmegyei Gazdasági Egylet a püspöki ifjusági egylet kérelmére a földmívelésügyi miniszter ur támogatásával kosár- és fűzesszőtanfolyamot létesített. A tanfolyam január 8-án vette kezdetét s tartott február 19-ig. A tanfolyamon oktatást nyert 35 egyén, kik a fűzesszőfonást annyira elsajátították, hogy a jövő tél folyamán ép úgy, mint több közönségi község megrendelések foga atosítását képesek lesznek teljesíteni. E szép sikerben nagy érdeme van az ifjusági elnök Bugyi Sándor ev. ref. lelkésznek, ki teljes odaadással tevékenykedett a tanfolyam sikere érdekében, ugyszólván mindennap meglátogatta a tanfolyamot s gyakorolta az ellenőrzés tisztességét.

A tanfolyamot *Markovits Antal*, a gazdasági egylet elnöke rekesztette be tartalmas beszéd kíséretében, kit a megjelenéskor Bugyi Sándor ev. ref. lelkész üdvözölt s köszönetét fejezte ki a tanfolyam rendezéséért. A tanfolyam ünnepélyes berekesztésén az Ifjusági egylet Bugyi Sándor vezetése mellett, valamint a község képviselőtestülete Herceg jegyző vezetése mellett résztvettek.

A tanfolyamon 304 tárgyat készítek, melyek az Ifjusági egylet helyiségeiben kilettek állítva, hogy a közönségnek alkalma nyíljon meggyőződni arról, hogy milyen hasznos foglalkozásra lettek kioktatva a tanfolyamon résztvevők. A Biharmegyei Gazdasági Egylet jutalomdíjakat is tűzött ki a tanfolyam legszorgalmasabb és legügyesebb munkásai részére, mely jutalomdíjakat *Markovits Antal* egyleti elnök nyújtotta át az illetőknek buzdító beszéd kíséretében, mely után az ünnepély befejezést nyert.

SZINHÁZ.

A hét műsora

Csütörtök:)
Péntek:) Sámson.
Szombat:)
Vasárnap: d. u. Varázskeringő, este: Nincs e valami elvámolni valója?

A Góth-pár vendégszereplése. A publikum körében Góth Sándor és Góthné Kertész ulla vendégszereplése iránt óriási az érdeklődés. Tegnap kora délelőtt valósággal megostromolták a pénztárt a jegyekért. A Sámson bemutatója kétségtelenül olyan fényes keretben játszódik le ma, a milyen kevés akadt eddig a színház történetében. A darab maga is szenzációs epizódja lesz ennek a szezonnak, — ezt a ritka eseményt a Góth-pár szereplése csak hatványozottan fokozza érdekesség és nivó dolgában. Az előadásban a vendégművészekon kívül Angyal Ilka, Hevessi Gusztó, Tóth Elek, Körmenyi, Bereghi vesznek részt. A Góth-pár ma délután 1 órakor érkezik Nagyváradra. Délután próbát tartanak a színpadon. Ennek a próbának csak a végső simitás lesz a feladata, mert a darab már teljesen ké-

szen áll a premierre. — Napok óta reggel kilencről délután két óráig folyton Sámson próbálják a V. színház rendezése szerint. A jegyeket a bérlők minden előadásra délig váltathatják ki.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a Varázskeringőt adják elő újból. A pompás operett — mely a szezon legnagyobb slágere volt — már színter került délután zsufolt ház előtt. A délutáni publikum ezuttal is meg fogja tölni a színházat, mert a Varázskeringőnél jobb és szórakoztatóbb darabot aligh tűzhettek volna a műsorra. Este Nincs e valami elvámolni valója című bohózatot ismétlik meg. A pikáns, jókedvű, kacagtató komédia nagy népszerűsége és látogatottsága tette a színházra kötelezővé, hogy a darabot a repertoáron tartsa.

Alarcos bál. A Szigligeti Színház legközelebbi premiérje a Népszínház szenzációja, az »Alarcos bál« lesz. Ez az operett nagyszerű bejelentőt magáról a nagyközönségnek: a főváros legképzettebb színi kritikusai valóságos rajongással irnak a darab finom, kedves meseszövevényéről, rendkívül mulattató, ötletes fordulatiról. A darab címe is sok színt, kalandos, tarka világot idéz föl. Legkiválóbb színészeink veszik kezükbe a szerepeket. Minden nap próbát tartanak a bemutatásra készülő operettből s így természetes, hogy az előadás kifogástalan, elsőrendű alakításokkal fog menni.

Közönség köre.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagy köszönettel és hálával fogadtuk, hogy a »Tiszántul« olyan jóindulattal tárgyalta a mi botrányos velencei közállapotainkat. Olyan kellemes érzés töltte el lelkünket, mint mikor a szenvedő polgártársai részéről a szeretet nagy részvét melegét tapasztalja. E tekintetben nem panaszkodhatunk a sajtó többi részére sem, mert bár nincs újságíró városatyánk, mégis elég gyakran szavó teszik és megkritizálják a mi csunya diszkrét ügyeinket. De hiába minden jóakarát és kritika. Falrahányt borsó az egész! Sem a város vezetőinél járt küldöttségek, sem a toll, a közérdek ezen erős fegyvere nem változtat helyzetünkön.

A keleti fatalizmus átka fekszik rajtunk, tetejében a jól működő modern adóprésszel. Pedig a mi kedves szomszédaink nem ismerik teljesen a valódi állapotot, csak a külszin után ítélnék és következtetnek. Nem tudják, hogy Kolozsvári-utca a városrészt fő- és az egész város egyik legnagyobb és legforgalmasabb utcája már vagy egy éve nem volt seperve, legutóbb Löwenstein Zsigmond tisztította a város helyett, hol a villamos jár, ott még sepernek, de másik oldalon a por, szemét és piszok már méter-magasságra rőtt, betölti és elfedi a folyókát és ráfekszik a járdára, ez a hivatalos tisztaság hol sár, hol por alakjában szegélyezi végig a Kolozsvári-utcát. És még tanácskoznak a járványok oka és ellen-szerei fölött.

Egy kis faluban különb állapot van, mert legalább széles árkokban vezetik le a szennyvizet az utcáról. Városunknak pedig egészséges volna e fekvése és levegője, de mesterségesen rontják el. Valóban minálunk nem köztisztasági, hanem — sajnos — csak közpiszkossági állapotokról lehet szó. Ebből az esetből lehet következtetni a tö birt, hogy néz ki a többi utca, ha már a Főutca ilyen. Hát a világítás stb. stb. Dehát Sapientia sat'est.

Több váraljai és velencei polgár.

* Az e revat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 22. A posta és távirda altisztek és szolgák táncvigalma a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 26. Atléta-bál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 29. Tiszti táncmulatság a Kereskedelmi Csarnokban.

Március 1. A Negyvennyolcas Népkör bálja.

Az Orsolya-zárda próbabálja.

Próbabál. Kedves név a lányzivecskéknek. Nemes élvezet a jelenvolt vendégeknek. A nevelésben körültekintő gondoskodás a szerény nővérektől. Dicsőség az ügyes táncmesternek.

Mindezt röviden, de annál igazabban el lehet mondani az Orsolyaszüzek leány nevelő-intézetének tegnapi próbabájjáról.

Délután 3 órakor felvonultak a kolonisták és intézeti növendékek a tágas diszterembe, melyet nemsokára diszes közönség töltött meg. Egymásután mutatták be a tanult táncokat, a bostont, kreuz polkát, csárdást, francia négyest, polkát, gavotte-keringőt és valamennyi divatos táncot.

Amennyi kedves kis lány, annyi kellem kecses mozdulatokban, jókedvben, szép toalettekben. Ki tudná ezt mind leírni? Ezt látni kell, csak úgy lehet élvezni. Az öröm kifejezése ki is ült a boldog szülők arcára, kik ilyen gondos, gyöngéd s a mai kor színvonalán álló intézet nevelése alatt biztos, becsülésre méltó kezekben látják gyermekeiket.

Kiemelkedő része voltak a délutánnak a bemutatott jelmez táncok.

Felötre járt az idő, midőn kedves kis párok rózsággal a kezükben lejtettek be a nagy termen végig.

Babó Pipi és Micike, Réz nővérek, Hoványi Irénke, Gedeon Ilonka, Vicián Micike, Varró Ilonka, Pataky Margitka és Tutuka, Fássy Boriska és Mártha, Biszterszky Erzsike, Palánkay Médike, Cserneczky Jolánka és Varró Zsófia jártak kecsesen a chrosanthemballetet. Ennyi ügyesség, mint amennyit e kis csöppsegek tanúsítottak, egészen meglepő dolog.

Elegáns, sikkes dolog volt a francia menuette Pataky Margitka, Varró Zsófia, Kalivoda Pannika, Nadányi Jolánka, Buljovszky Erzsike, Angyal Ilonka, Glossner Jolánka és Kelemen Ilonka bemutatásában. Könnyedség minden lépésük, esztetikus minden mozdulatuk, jelmezük pedig XV. Lajos, francia király idejéből való.

Nincs párja magyar ember előtt a magyar toborzónak. Lehet táncban csin, vagy lassuság, komplikált figura, vagy színes jelmez, de az bizonyos, hogy tűzben, elevenességben nem érzi egyikse utól a magyar toborzót. S a mi kis táncosaink így járták, elevenen tűzben, csak úgy pergett a sarkantyú pici lábakon s megérdemlik, hogy nevüket is kiírjuk az elismerés lapjain: Patzkó Sárika, Bencsik Mártha, Babó Mici és Pipi, Gedeon Ilonka, Wernóczy Irén, Szabó Ilonka, Náth Ilonka, Hoványi Irén és Farkas Luiza.

Meglepetésre méltó mutatóvány a fátöltő Jancsó Ilonka, Boronkay Mariska, Germán Margitka, Réz Klárika, Appán Gabi, Szabó Margitka, Fazekas Rózsika, Papp Annuska, Olasz

Erzsike, Lukács Matild, Rozmics Erzsike és Klessner Margitka lejtették. Szépség, rend, biztos figurák voltak ezen szám táncosainak kitűnő tulajdonságai.

Frappáns volt a külön táncok befejezése. Olasz tarantella négy ügyes és kedves kis olaszruhás táncosnőtől. Meg is ujráták Bika, Jolánka, Varró Zsófia, Nadányi Jolánka és Kalivoda Pannika tüzes és fáradságos táncát. A közönség tetszése volt a legmegfelelőbb jutalom az ügyeskedő kis táncosnők fáradozásáért, melylyel az olasz táncot gyönyörű jelmezuhanájukban, szalagokkal diszitett dobbal a kezükben lejtették.

A külön táncok bemutatása után uzsonnára vonultak s szíves kis háziasszonyoknak bizonyultak azok az ügyes kisleánykák, kik sorban kínálták frissen sült kalácscsal és kávéval vendégeiket.

Ez a próbabál mutatja, mily nagy gondot fordít városunk legrégebb leánynevelő intézete a testi nevelés és esztétikai érzék fejlesztésére növendékeik magatartásában.

Hála és elismerés ezért mindenkitől, akit illet.

Atléta-bál. Az idei farsang legsikerültebb mulatságainak egyike lesz az atléta-bál, melyet a Nagyvárad Sportegylet rendez a Kereskedelmi Csarnokban e hó 26-án. A rendezőség nagy körültekintéssel gondoskodott róla, hogy ez a mulatság összpontosítsa a társadalom teljes intelligenciáját. Ugyisint gondoskodott arról is a rendezőség, hogy a megjelentek állandóan fesztelen hangulatban legyenek s hogy a mulatság mindenkire csak kedves emlékekkel végződjék. A sikerültnek ígérkező mulatság rendezősége oly nagy számot ad, hogy az már maga garancia a táncolni szerető hölgyvilágnak. A bál kezdete este 9 órakor lesz. Belépti-díj személyenként 4 korona, családjegy 10 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 19.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	463.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 19.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza apr. 1908	—	11.91
Rozs apr.	—	11.81
Zab apr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. febr. 19.	
Magyar arany járadék 4 száz.	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	92.—
Magyar koronajáradék	81.25
Magyar földterment. kötvény 4. sz.	92.—
Horvát-szlavon földterment. kötvény	95.—
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	140.—
Osztrák járadék papírban	91.57

Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	—	693.50
20 frankos (Napoleon) dör	—	—	19.20

NYILTTÉR.

Vegyé!

Moskovits
cipőt.

Vegyen! **Vegyünk**

Kossuth-utca 5.

Szigligeti-Színház.

Ma, csütörtökön, február 20 án színre kerül bérlet-szünetben.

Ujdonság itt először!

Sámson.

Színmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Bruchard Jbques	—	Góth Sándor
Le Govain Jerome	—	Tóth Elek
D'Andaline Honoré	—	Krasznay Andor
D'Andaline Maxinul	—	Körmendi K.
Glorieux	—	Szarvassi S.
Flach	—	Bereghy Sándor
Anne Marie	—	G. Kertész Ella
Aithford Grace	—	Simon Mariska
D'Andaline Françoise	—	Angyal I.
Clotilde	—	Reviczky Rózi

ÉRTÉK. YARAK: Nagypáholy 14 koron., földszinti éseleő emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 8 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, pénteken, február 21-én színre kerül bérlet-szünetben.

Ujdonság itt másodszer!

Sámson.

Népszínmű 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tátray Sándor

vasöntő, épület és műlakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villanyvilágítási, closett- és fürdőszoba-fűszerelést, épület és sűracs készítést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gyalulást, gőzkazán és mindennemű gépek javítását, gépalkatrészek, femperselyek, csapágyak, transmissiók öntését és megmunkálását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a.

Leszállítottuk

az árakat

minden egyes divatcikkben a

leltár előtt!

Ruhaszövetekben, selymekben, vászon és asztalneműekben, szőnyeg és függönyökben nagy választék meglepő olcsó árak mellett.

Wallerstein Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannonia mellett

82—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói királyi járásbíróóság 1906. évi Sp. I. 16—3. számú végzése következtében dr. Keller Samu ügyvéd javára Kuncser Gábor ellen 371 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1906. évi október hó 31 én fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1200 koronára becsült szarvasmarhákból álló ingók nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbíróóság 1907. V. 588—6. számú végzése folytán 371 kor. 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 17 napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 56 kor. 12 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szalacson leendő fogatosítása céljából határidőül 1908. évi február hó 25. napjának délután 2 órája kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Margitán, 1908. évi febr. hó 1. napján.

Jóny,

kir. bir. végrehajtó.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és félliteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál. 248 1—200

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban t. l. fon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Olcsó bevásárlási forrás!!

ÜVEG- és PORCELLÁN árukban

SZICHTA TIVADAR üvegkereskedésében

KOSSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teá-, kávé- és mindennemű üveggészletekben, függő- és asztali lámpákban. Különféle disztárgyak és alpacca evőeszközökben. Elvállaltatnak képek keretezésre és minden más üveges munkák olcsó árban. — Csődtömegtől átvett áruk minden elfogadható árban. Nagy raktár táblaüvegben.

Közgazdasági Bank r. t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.

Telefon 742. Telefon 742

Hitelt nyújt váltóra, folyósáulára, értékpapírra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatozás mellett a betét napjától számítva. (Betét kamat adót a r. t. viseli.)

Takarékosság előmozdítása céljából forgalomba hozta Selfmen-féle takarékpénztárakat, melyek már is nagy népszerűségnek örvendenek. Ily pénztárak 6 korona betét 1 fizetése mellett a pénztárnál kaphatók.

Az igazgatóság

Hirdetések

felvételnek

ez a lap kiadóhivatalában.

Gépjavitó műhely

NAGYVÁRAD

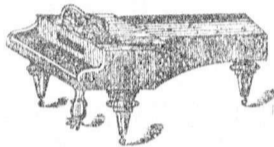
Hattyu- és Vitéz-utcák sarkán.

Teljesen korszerűen, legújabb gépekkel felszerelve és villanyerőre berendezve. Készítik, javítják és szerelik mindennemű gazdasági gépet, modern berendezéseket, gőzgépeket. Elvállalom nyomdai gépek javítását is felelősség mellett.

A nagyérdemű közönség tömeges pártfogását kéri:

Schmidt Frigyes.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1 sz. alatt levő raktárban nagy választékban vannak

ZONGORÁK

és

PIANINOK

előadásra, hangversenyre, estélyekre, ugyancsak

havi bérletre igen olcsó árban

számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Részvénykicserélési felhívás.

Alapszabályaink 3 §-a értelmében az 1907. szeptember hó 22-ik napján tartott közgyűlési határozat alapján, kibocsátott 1168 drb. új részvény kibocsátási műveletének befejeztével, intézetünknek minden két drb. régi 150 korona névértékű részvénye 1 drb. új 300 korona névértékű részvényre cserélendő ki. Felhívjuk tehát t. részvényeseinket, hogy a birtokukban levő részvényeket az összes még le nem járt szelvényekkel együtt 1908. március hó 31-ig vagy postán bérmentve hozzánk beküldeni vagy pedig intézetünk pénztáránál átadni sziveskedjenek. Az átvett részvények ellenében az új 300 koronáról szóló részvényeket 1908. február hó 15-től kifogjuk szolgáltatni.

Ezen átírás fejében minden 300 korona névértékű részvény után bélyeg és kiállítás díj fejében 3.26 korona fizetendő.

Végül felkérjük az új részvényesek tulajdonosait is, hogy bennünket f. hó 29-ig bezarólag értesíteni sziveskedjenek, hogy a jegyzett részvényeket milyen névre állítsuk ki, mert ellen esetben arra a névre fogjuk azokat kiállítani, amely alatt a részvényeket jegyezték.

Nagyvárad, 1908. február hó 15-ikén.

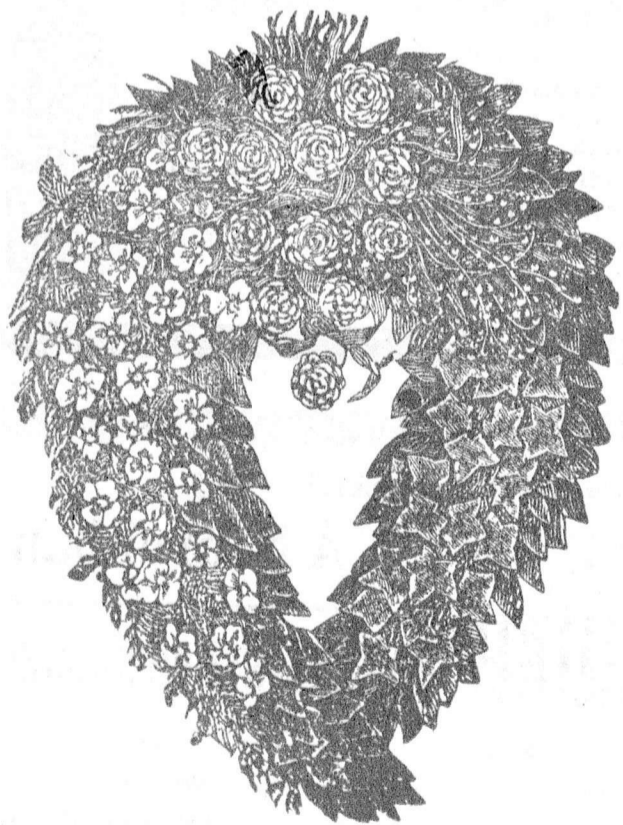
Teljes tisztelettel

A «Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság» igazgatósága.

ÉLŐ virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi csokrok, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk, felirattal vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony kereszték stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, bál vagy bármily alkalomra, szép berlini papírtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban rózsák és kaméliák 8 frtől 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájúak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal díszítve 1—3 frtig.

Babérkoszorúk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2 forinttól 10 forintig.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradyelencei műkertészet és rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Kivánatra részletes listát és árajegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos címet, valamint a rendelés postán vagy vasúton szállíttassék. Rendelésnél előleg nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.